

Posudek oponentky na diplomovou práci Bc. Jakuba Egermajera

Stát a historický film 1945–1956

Katedra filmových studií, FF UK, 2024

Diplomová práce Jakuba Egermajera se zabývá specifickou produkční a žánrovou kategorií historického filmu v české kinematografii první dekády po druhé světové válce. S ohledem na ideologicky motivovanou prominenci historického filmu v éře stalinismu se jeho práce soustředí zejména na toto období a klade si otázky spjaté právě s pozicí tohoto typu filmů v dobové kulturní politice.

Autor pro svoje bádání nashromáždil značné množství archivních pramenů dokumentujících celý průběh mnohdy složitého vyjednávání o konkrétní podobě zkoumaných děl, včetně těch nerealizovaných (zápisy z jednání příslušných orgánů, literární předlohy, různé verze námětů, filmových povídek i scénářů). Objemem této pramenné základny jakož i autorovou schopností filmy i debaty o nich zasazovat do širšího kulturního i socio-politického kontextu jejich doby, jde o obdivuhodný počín.

Podíváme-li se však na text metodologickou optikou, vyjeví se řada otázek a souvisejících problémů. Předně, text je rozkročen někde mezi mapováním produkčních historií, analýzou ideologicky zabarveného výkladu historie, respektive ideologických posunů v jednotlivých projektech, a občasnou snahou argumentačně vytěžit též analýzu dobového publicistického diskurzu o filmu. Práce je navíc poněkud nešťastně strukturována film po filmu a předkládá tak vlastně soubor dílčích produkčně-ideologických životů vybraných filmových projektů.

V důsledku toho pak pod tíhou pečlivě vyřešovaných detailů jednotlivých příběhů filmů zaniká obecný horizont a nedaří se přicházet se zajímavými závěry. Často se spíše formou výčtu dozvídáme podružné drobnosti, u nichž není zřejmé, čemu slouží s ohledem na hlavní linie výkladu, respektive stanovené výzkumné otázky. Ty samy o sobě rovněž nejsou položeny zrovna originálně, a práce tak ani nemůže dospět k příliš mnoha novým objevům. Text je tak spíše důkladnou konkretizací toho, co jsme věděli či přinejmenším tušili z předchozího bádání, zejm. Ivana Klimeše, Jiřího Raka a Petra Čorneje. I proto se pak nejzajímavějšími jeví pasáže o životopisných filmech, které by si nicméně žádaly poněkud jiné pojetí – větší dobovou kontextualizaci žánru, zpodrobnění vztahu k sovětskému modelu, atp.

Jako problematické současně vnímám záměrné vyjmutí filmů vážících se k dějinám dělnického hnutí z kontextu historického filmu. Toto rozhodnutí autor, jak se domnívám, ne zcela přesvědčivě obhajuje jedním kratším odstavcem tím, že jsou méně vázaná na nacionalismus a více spojená se stranickou objednávkou. Zároveň se ale jedná o mnohem méně zpracované kapitoly českého filmu, které navíc do poúnorového vztahování se k dějinám rozhodně patří.

Výše uvedené výhrady nicméně nesnižují základní badatelský přínos autora, jeho pečlivost v archivním výzkumu, sečtělost a důkladnou orientaci v české filmové produkci.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

doc. Mgr. Lucie Česálková, Ph.D.

V Praze 31. ledna 2024